

HRVATSKI

Godina XV., broj 5.

3. veljače 2005.

cijena 80 Ft

IZ SADRŽAJA

Tiskovna konferencija
o modifikaciji Zakona
o manjinama
str. 2.

Približavanje Kaniže
i Čakovca
str. 3.

Mađarski pjesnici
u Sarajevu
str. 4.

Dan umirovljenika
u Serdahelu
str. 5.

Brdovec – Umok:
povelja o suradnji
str. 6.

Santovački
„betlemaši“
u Józsefvárosu
str. 7.

Izložba Vlaste
Delimar u Budimpešti
str. 8.

Zimska turneja
Hrvatskoga kazališta
str. 9.

Četarske
pobjednice maloga
Brod-festa
str. 10.

Maškare ...,
maškare ...
str. 11.

Veličanstvena zabava
bačkih Hrvata
str. 12. – 13.

Odasvud ponešto
str. 14.

Svečana predaja
maturantskih
vrpci u HOŠIG-u
str. 15.

Tiskovna konferencija o modifikaciji Zakona o manjinama

U Ministarstvu za socijalnu skrb i ravnopravnost, na poziv državnoga političkog tajnika za manjinska pitanja Attila Mesterházyja, uza sudjelovanje predsjednika Ureda za nacionalne i etničke manjine Antala Haizera, za predstavnike manjinskih tiskovnih i elektronskih medija 18. siječnja održana je tiskovna konferencija o pitanjima koja se tiču modifikacije Zakona o manjinama.

Već na početku priopćenja držanog tajnika se doznalo da se na temelju dosadašnjih stavova zemaljskih manjinskih samouprava zasnovanih na načelu „o nama, bez nas“, u pogledu modifikacije Zakona o manjinama ne može doći. Istaknuto je da će članci manjinskih državnih krovnih organizacija također imati mogućnost udjela u tekućim pregovorima s parlamentarnim strankama te da će se njihove zamisli, prijedlozi i ustavnopravne želje, radi zadovoljavanja, odnosno prihvaćanja manjinskog izbornog zakona, također biti uvažene.

Na temelju odluke Parlamenta, nakon poduže stanke, Vlada će 21. veljače – unatoč neslaganju oporbenih stranaka – staviti na dnevni red razmat-

ranje određenih stavaka koji se odnose na modifikaciju Zakona o manjinama, što znači da bi najakutnija pitanja, novi prijedlozi navrijeme bili dostavljeni pred Parlament, i to prije 15. lipnja kako bi ostalo vremena za odgovarajuće pripreme za manjinske izbore.

O proračunu za tekuću godinu jasan uvid dao je predsjednik Ureda Antal Hajzer. U

priopćenju – među inima – stajalo je da će se godišnji proračun državnih manjinskih samouprava povećati s 5%, što je u pogledu manjinskih tiskovnih medija važno. Osim intervencijskog fonda za manjinske ustanove, također je došlo do nekih povišenja materijalnih sredstava.

Bilo je riječi i o prijeko potrebi mnogo veće pažnje

mađarskih medijskih organa prema manjinskim pitanjima, o utemeljenju posebne fondacije elektronskih medija, brojnijeg upošljavanja te priznavanja manjinskih medijskih stručnjaka u većinskim tiskovinama, radijskim i televizijskim postajama, pa čak i o možebitnom ukinuću dosadašnje prakse javne fondacije za manjine.

m. d

Državni politički tajnik Attila Mesterházy, predsjednik Ureda Antal Hajzer (desno) i pročelnica za tisak Éva Horváth

Pozivnica

Aljmaška Hrvatska manjinska samouprava
i Bunjevački „Divan-klub“
5. veljače 2005. u 18 sati
priređuju tradicionalno

VELIKO BUNJEVAČKO PRELO

na koje Vas srdačno pozivamo
U kulturnom programu sudjeluju:
Djeca aljmaškog vrtića
Omladinsko folklorno društvo „Zora“ Aljmaš
Dječje folklorno društvo „Danica“ Aljmaš
Solistica Suzana Konkolj
i Hrvatski kulturni centar „Bunjevačko kolo“
Subotica
Nakon kulturnog programa bal do sutra
u gostionici „Sárga Csikó“
Goste će zabavljati Tamburaški sastav
„Baranja“ Pečuh.

Pozivnica

Hrvatska manjinska samouprava
srdačno Vas poziva na

RACKO PRELO

koje će se održati
5. veljače 2005. u 19 sati u mjesnom Domu sela

U kulturnom programu sudjeluju:
KUD „Rokoko“ Čikerija
Plesno društvo „Vodenica“ Baćino
Plesne skupine mjesne osnovne škole
Tamburaški sastav „Baćinski bečari“

Na balu svira:
Tamburaški sastav „Racke žice“ Dušnok.

Približavanje Kaniže i Čakovca

Na posljednjoj sjednici kaniške Skupštine jedna od tema odnosila se na veze i suradnju s prijateljskim naseljima. Bilo je riječi i o daljnjim planovima s prijateljskim gradovima u Finskoj, Njemačkoj i Austriji.

Na tu temu nadovezala se i zastupnica, ujedno predsjednica Hrvatske manjinske samouprave *Marica Vargović* naglasivši žalosnu činjenicu da grad slične veze nema s nekim od naselja u susjednoj Hrvatskoj. Gradonačelnik *Nándor Litter* pri izboru naselja predložio je da grad treba uspostaviti veze s gradom koji je bliži i s kojim već i inače postoje određene veze. Stoga je predloženo da to bude grad Čakovec, sjedište Međimurske županije.

Kao rezultat te odluke, prošloga je tjedna u Čakovec otputovalo izaslanstvo grada Kaniže na čelu s gradonačelnikom. Sa svojim kolegama primio ih je gradonačelnik *Branko Šalamon*.

Prvenstveni cilj posjeta bio je da se obostrano potvrdi želja kako bi se što prije uspostavili kontakti karakteristični za gradove prijatelje. Naravno, iz toga proizlazi da se suradnja proširi na razna područja života, kao što je kultura, gospodarstvo, školstvo itd.

Što se tiče kulturne suradnje, za odgovornu osobu od strane Kaniže imenovana je predsjednica *Marica Vargović*.

Zajedničko je mišljenje da se suradnja svakako mora odnositi

na zajedničke prijave na razne natječaje. Za to će biti odgovorni djelatnici Ureda za natječaje.

Na tome prvom susretu već je predložen i nadnevak kada bi se svečano potpisao sporazum o suradnji. Prijedlog je bio 31. svibnja tekuće godine, što je ujedno i dan grada Čakovca.

Za nekoliko dana, nakon prvog susreta, došlo je i do susreta predstavnika Ureda za natječaje kako bi se dogovorili o zajedničkim mogućnostima, projektima. Za početak su predložena tri konkretna projekta. Jedan bi obuhvatio suradnju raznih komora, a to bi bio smjer prema gospodarskoj suradnji. Drugi i treći projekt vezan je za školstvo. Jedan od ovih bi se odnosio na suradnju osnovnih škola, konkretno na izgradnju objekta u kojem bi se smjestila jedna, danas sve popularnija škola u prirodi. Za to u Kaniži postoji zgrada, samo je poprilično u oronulom stanju pa bi se dobivena sredstva možda upotrijebila za obnovu te zgrade.

Drugi smjer suradnje na školskom polju usmjerio bi se prema stručnim školama. Ta suradnja u sebi krije dosta mogućnosti, od zajedničkih odgojnih programa preko razmjene učenika sve do zajedničkih radionica.

Nadamo se da će u toj suradnji dostojno mjesto dobiti i hrvatska zajednica grada Kaniže.

L. G.

Kada je odgovornost odista odgovornost?

Jedan od financijskih izvora za ostvarenje raznih manjinskih programa jest Javna zaklada za nacionalne i etničke manjine. Zaklada je to koju je osmislila i utemeljila ondašnja Vlada Republike Mađarske, s namjerom da za Zakladu iz državnoga proračuna izdvoji određenu svotu koju, svake godine na osnovi raspisanih natječaja, radi određenih sadržaja, dijeli

izabrano tijelo, tj. članovi kuratorija. Taj se kuratorij sastoji od dva dijela, što bi značilo da se članovi s jedne strane biraju na temelju stranačkog opredjeljenja, a s druge strane nudi mogućnost manjinama da one same biraju svoje predstavnike u to važno tijelo. Za stranke bi to značilo da svaka stranka koja je dospjela u Parlament delegira jednog predstavnika.

Kako je vrijeme prolazilo, tako su se mijenjali i politički odnosi, tj. stranačka struktura najvišega zakonodavnog tijela. To znači da je do promjena došlo nakon svakih izbora. Ako se nisu mijenjale stranke, onda je uslijedila određena personalna promjena unutar stranaka. To znači da su se mijenjale i osobe koje su trebale, odnosno koje trebaju donositi odluke oko financiranja raznih naših projekata. Naravno, do sličnih promjena je došlo i kod manjina. Zbog raznih razloga i manjine su morale mijenjati svoje predstavnike u kuratoriju.

Kao i u drugim, tako i u ovome slučaju odluke se mogu donositi samo onda ako je pri odlučivanju nazočan određeni broj članova tijela. Oko toga bilo je problema već i na samome početku kada se nisu pojavljivali predstavnici stranaka i ako je bio neko odsutan od predstavnika manjina. Kako je vrijeme prolazilo, tako je došlo i do raznih promjena u sastavu. Neke je članove trebalo zamijeniti. No to pitanje nije toliko jednostavno kakvim se čini. To nije problem samo u fizičkom smislu, nego i u pravnome. Tako se moglo dogoditi da se nakon delegiranja nekih osoba, te osobe nisu imale pravo glasa iako su bile nazočne na zasjedanjima kuratorija.

Vrijeme je prolazilo, došlo je do novih promjena, a kuratorij je stigao do faze da je u pravnome smislu postao nesposobnim za donošenje odluka.

Da bismo stigli do te točke, trebalo je proći duže vremena, nizao se red određenih propusta. Ti se propusti dakako mogu pripisati konkretnim osobama koje su dio „vrha” institucionalnog i političkog ustrojstva. Ne znam traže li se odgovorne osobe, ali je činjenica, a to je potvrđeno i pismom koje je, među ostalima, dobilo i naše uredništvo, da se zasada oko dodjele novčanih sredstava za uobičajene programe ne može odlučivati. A dok se stvar u pravnome smislu ne stavi na mjesto, dotle ne samo da neće biti novaca nego se ni natječaji neće moći raspisati. To se odnosi i na manjinski tisak, pa tako i na Hrvatski glasnik. Ni do sada sustav tog načina financiranja nije bio na vrhuncu pa kako onda očekivati da bude u toj situaciji. Zatraženo je od nas da se snademo, da pronađemo razne izvore financiranja kako bismo prebrodili to, tko zna kako dugo razdoblje. Taj problem, u našem slučaju, prelazi pitanje jednostavnoga financijskog problema, za djelatnike uredništva koje se financiraju iz tog fonda, egzistencijski je problem.

Tek se pitam, hoće li se osobe kod kojih se krije odgovornost nastaloga stanja također naći u financijskim ili možda egzistencijalnim poteškoćama. Ne vjerujem. Radi se o ljudima koji sami stvaraju zakone, i to vrlo često po svom ukusu, pa tako stižemo do prepletanja raznih interesa.

- gujaš -

Pozivnica

Hrvatska manjinska samouprava grada
Kapošvara i Zemaljsko društvo mađarsko-hrvatskoga
prijateljstva srdačno
Vas pozivaju na

HRVATSKI BAL

koji će se održati
5. veljače 2005. s početkom u 19 sati
u Časničkom domu
(Kaposvár, Németh István fasor 7)
Cijena ulaznice s večerom iznosi 4500 Ft
Informacije i rezervacija na telefonu: 06/82/526-285.

*Svijet i mi***Predsjednik Republike Mađarske**

Braneći doktorsku disertaciju, trebao sam položiti nekoliko ispita. Jedan od njih bio je i onaj koji se ticao političkog uređenja, državne uprave i, dakako, neizostavnih medija koji znatno oblikuju svijest ljudi, birača, onih koji dovode na čelo države vlast ili ju smjenjuju. Razmatrajući nekoliko danas u Europi i Sjedinjenim Američkim Državama prevladavajućih modela, pokušavao sam ih usporediti s mađarskim i hrvatskim modelima ustrojstva vlasti. Napose me je zanimalo pitanje državnih poglavara. U Velikoj Britaniji i skandinavskim zemljama, pa Belgiji i Nizozemskoj, da spomenem samo „glavne” države, postoje monarsi (kraljevi i kraljice), drugdje pak predsjednici (republika). U zapadnim demokracijama vlasti monarha u biti znatno su smanjene, premda su pravno gledajući, zadržali širok krug ovlasti. Uglavnom se za svaki monarhov čin traži supotpis predsjednika Vlade ili resornog ministra, što znači da na snagu stupaju samo oni akti koje podupire (ili im se ne protivi) i na izborima izabrana politička opcija koju predstavlja Vlada određene države, budući da monarh vlast dobiva rođenjem u vladajućoj obitelji. Međutim, zakoni stupaju na snagu samo ako ih potpiše državni poglavar, dakle on u rukama ima pravo veta, koje je opet strogo propisano ustavom i zakonima.

Veći dio europskih država jesu republike u kojima predsjednik ima slične ovlasti (uz njih obično i pravo raspuštanja parlamenta u ustavom propisanim slučajevima), ali mu ponegdje daju i nešto širi djelokrug. U Sjedinjenim Državama on je u biti šef administracije, u Francuskoj ima također široke ovlasti. I u Hrvatskoj je na djelu neka vrsta polupredsjedničkog modela u kojem se predsjednika bira neposredno. Prigodom nedavnog izbora Stjepana Mesića napisao sam da bi možda i u Hrvatskoj bilo pametno uvesti izbor u parlamentu. Naime, on je mnogo jeftiniji (nema dva kruga izbora, ne treba se trošiti na izbornu promidžbu, izbjegava se inflacija kandidata za predsjednika države, među kojima su mnogi marginalci), a osim toga stranke nastoje postići sporazum glede predsjednikove osobe, tako da on ne bude osoba koja predstavlja jednu političku opciju, nego da bude općeprihvaćeni uglednik. Kako je već uobičajeno da se vlasti svake četiri godine smjenjuju (konzervativce nasljeđuju socijalisti-liberali i obratno), a predsjednika, čiji je mandat pet godina (dakle, godinu dana duži od zastupničkog) bira parlamentarna većina, koja obično barem polovicu mandata dospijeva u oporbu, to predsjednik države, osim protokolarnu ulogu ima biti i popravni čimbenik.

Protetkih je dana u medijima glavna vijest izbor nasljednika sadašnjega predsjednika Ferenc Mádla kojemu mandat istječe 3. kolovoza ove godine, a za kojega se zna da ne želi novu kandidaturu, niti bi objektivno bio izabran. Naime, većinu u parlamentu imaju socijalisti i liberali koji žele na predsjedničkome mjestu svojega kandidata. Sukladno mađarskom Ustavu, predsjednika zemlje bira najviše zakonodavno tijelo, a sam izborni postupak ima tri kruga. U prvom i drugom krugu kandidat za predsjednika države treba dobiti dvotrećinsku većinu, dok je u trećem krugu dovoljna obična većina glasova zastupnika. To praktički znači da je dostatan dogovor između socijalista i liberala o zajedničkom kandidatu koji bi u trećem krugu bio posve sigurno izabran. Naime, sama Mađarska socijalistička stranka nema dovoljno glasova za izbor predsjednika Republike, pa svakako mora dobiti potporu Saveza slobodnih demokrata. Politički analitičari se slažu kako će do zajedničkoga prijedloga doći, ali zasada imena koja se spominju u medijima treba uzeti s rezervom. Naime, zna se da liberali žele za predsjednika osobu koja će imati široku potporu u društvu, ali nikako ne bi prihvatili da to bude netko od političara. Zbog toga se smatra da predsjednica parlamenta Katalin Szili ne će dobiti njihovu potporu. Osim nje, kao kandidati spominju se još i donedavni premijer Péter Medgyessy, akademik Ferenc Glatz, redatelj oskarovac István Szabó te Kinga Göncz, kći bivšega predsjednika Árpáda Göncza, koja obnaša dužnost ministrice socijalne skrbi i ravnopravnosti, a koja je prihvatljiva i liberalima. Nagadanja o budućem predsjedniku još će trajati određeno vrijeme.

Budući mađarski predsjednik imat će važnu ulogu u izboru novoga državnog odvjetnika. Mandat sadašnjega Pétera Polta traje do 16. svibnja 2006. Ako bi novi državni poglavar parlamentarne izbore raspisao za travanj 2006. (sadašnji predsjednik Ferenc Mádli je to učinio 2002.), onda bi se moglo dogoditi da o novome državnom odvjetniku odlučuje novi saziv parlamenta. U protivnom će to učiniti sadašnji saziv.

*Dr. Ladislav Heka***Mađarski pjesnici u Sarajevu**

U Sarajevu već jedanaest godina djeluje Magyar polgárök egyesülete/Mađarsko udruženje građana. Lani je Internews B&H snimio kratak film o Mađarima u Bosni i Hercegovini, čiji je veći dio posvećen radu hum-a i njegovim članovima.

me vole, Vjerenica, Kroz Pariz je prošla jesen, Priznanje Dunava, Plakati, Koji uvijek zakasne, Ako se sretnemo mrtvi, Živim u srcima mladih i odlomak iz Apostola. Izbor je bio ograničen željom da se sve pjesme izvedu i u izvorniku i u prijevodu. Ipak, publika okup-

Priredbu je svojom nazočnošću uveličao i veleposlanik István Varga

Proslava jedanaeste obljetnice Udruženja zamišljena je kao poetska večer posvećena Sándoru Petőfiju i Endreu Adyju. Nakon pozdravne riječi, predsjednica Irma Muratović pridružila se članicama Evi Juhász-Pašić i Evi Salispahić u interpretaciji stihova mađarskih klasika. U kolažu od romantizma do vitalizma, mogao se čuti odlomak iz Viteza Janoša, Kako da te nazovem, Vatra, Misao me jedna muči, Poštovani velemožni, Volio bih da

ljena u dvorani Veterinarskog fakulteta u Sarajevu istinski je uživala. Ugodno iznenađen bio je i veleposlanik István Varga, koji je tom prigodom dodijelio priznanja utemeljiteljima Društva: Evi Juhász-Pašić, Mihályu Némethu i Lászlóu Huberu.

Večer je završila u veselom druženju uz harmoniku Gábora Horvátha, čija je supruga Katalin s uspjehom sudjelovala u poetskom dijelu programa.

Leona Sabolek

Dan umirovljenika u Serdahelu

U svim hrvatskim pomurskim naseljima već se udomaćilo da se godišnje jedanput mjesna samouprava prisjeti svojega starijeg naraštaja koji je pridonio razvoju naselja i poboljšanju života u naselju.

Ove su se godine i serdahelska mjesna i hrvatska manjinska samouprava sjetile da održe Dan starih. U Serdahelu

Načelnik pozdravlja umirovljenike

živi 350-ak žitelja iznad šezdeset godina. Svima njima bila je poslana pozivnica da sudjeluju na proslavi svog dana.

Voditeljica kulturnog života u naselju *Terezija Kaman* pobrinula se da se uzvanici osjećaju dobro i da se što veći broj umirovljenika odazove pozivu.

Serdahelski dom kulture 22. siječnja bio je pun. Bake i djedovi su ispunili dvoranu radošću jer, kako rekoše, vrlo im godi što su mislili na njih.

Priredbi je sudjelovala i predsjednica Odbora za kulturu HDS-a *Ružica Kertes*, jednako kao i predstavnice Udruge umirovljenika Zalske županije te predsjednica sepićkog Kluba umirovljenika.

Pozdravne riječi nazočnima uputio je načelnik naselja *Stjepan Tišler*. On je zahvalio svima koji su godinama bili vjerni svome rodnom selu i preživjeli u njemu više desetljeća. Serdahel je procvjetao pod njihovim marljivim ruka-

ma, i za to su zahvalni mladi naraštaji. Upravo zbog toga truda čelnništvo naselja ne smije zaboraviti na njih i samouprava naselja pokušat će sve učiniti da im u mirovini pruža sve što može jer, kako načelnik reče: „Čovjek svojom dobrotom i s ljubavlju može uljepšati život svima.” Zaželio je svima zdravlja i sreće, a nakon toga je predao simboličan dar najstarijoj nazočnoj umirovljenici *Kati Međimorec* i umirovljeniku *Štefu Dobošu*.

Učenicima Hrvatske osnovne škole i umjetničke škole „Katarina Zrinski” obradovani su nazočne šarenim programom. *Dina Tišler* je otpjevala pomursku i međimursku pjesmu, *Andrija Međeši* izveo je glazbenu točku s trubom, *Dora Tišler* se s prekrasnom recitacijom obratila publici, a ekipa modernoga plesa razveselila je gledatelje.

Na pozornici su se predstavili i umirovljenici s mješovitim zborom i pjevali poznate pomurske pjesme *Sunce je zašlo*, *Mamica* su štruke pekle i druge uz pratnju

harmonikaša *Stjepana Prosenjaka*. Mnogi su iz publike pratili njihovo pjevanje jer

dalmatinskim, slavonskim, podravskim, međimurskim te zagorskim. Pjevači, koji su

Mješoviti zbor Kluba starih

umirovljenicima ipak je najdraža pjesma na svome materinskom jeziku.

Kaniški Mješoviti pjevački zbor u prekrasnoj pomurskoj nošnji iznenadio je gledateljstvo. Stari su se sjetili prohujalih vremena kada su još nosili te lijepe narodne nošnje. Pod vodstvom *Stjepana Prosenjaka* Zbor se predstavio s raznim pjesmama iz Hrvatske,

podrijetlom također iz pomurskih mjesta, poznjeli su vrlo velik uspjeh. Na kraju zajedno sa Zborom cijela publika pjevala je pjesmu *Sunce je zašlo*.

Nakon kulturnoga programa svatko je bio počašćen večerom, kolačima i pićem, a omiljeni svirač *Štef Prosenjak* svirao je sve do kasne noći, dok noge nisu iznemogle.

Beta

Dupkom puni dom kulture

*Hrvatski bal u Hečki***Brdovec – Umok: povelja o suradnji**

O Umoku čovik ne more prez čuti pisati. Ne more kad su nam tamo dragi ljudi ki su skoro pozabljeni, al ki su zato do/pokazali: o nji se ne more samo u prošlom vrimenu govoriti. Sa svojimi folklorashi, tamburaši sve su atraktivniji širom Gradišća, štoveč i prik naših granic. Umočane šesto ljetu povezuje prijateljstvo s KUD-om „Januševec“ u Savskom Marofu, a evo, došlo vrime da se ta veza i

predsjednici spomenutoga ansambla ki su dopeljali u Gradišće veliku delegaciju s vlašće općine Brdovca: načelnika općine *Mladena Debeljaka*, predsjednika Općinskoga vijeća *Josipa Malekovića* ter predsjednika Odbora za kulturu *Božu Novaka*. Po balskom uspjehu lanjsko ljetu u penzionu Tornácos u Hečki i ovput je umočka odluka pala da se ovde skuplja „krema“ mjesnih Hrvatov, pozvani-

umjetničkoga peljača folklorrašev *Štefana Kolosara*. Isto tako kot pred kratkim na balu Undancev u Bika, su i ovput predstavljene hrvatske nošnje iz Ugarske, Austrije ter iz matične domovine, i takaj je otpjevana pjesma „Dobar večer, dobri ljudi“. Kako su lani spremni bili Umočani napraviti iznenadjenje za svoje goste, i ljetos su se držali toga običaja. Naime, ovom je prilikom potpisana povelja o prijateljstvu i trajnoj suradnji na području kulture, obrazovanja, športa, turizma i gospodarstva med općinom Brdovec, kraj Zagreba, i Mjesnom samoupravom sela Umoka, Hrvatskom manjinskom samoupravom kao i med Kulturno-umjetničkim društvu „Januševec“ i „Kajkavci“. Općina Brdovec ima pod upraviteljstvom sve skupa jedanaest naselja sa

dokazati ovu odanost s predanim pozivom, po kom 15. junija, na Danu općine, tj. na svetačnosti zaštitnika sv. Vida toga naselja Umočani će gostovati kraj Zagreba. Poslije ceremonije kad su funkcionari potpisom izrazili svoju namjeru, tamburaška muzika je obladala prostorijom. Med redi domaćih, jur poznatih muzičkih obrazov, smo zapazili i novo pokoljenje. Mladi svirači sastava pod peljanjem *Janoša Salmera* prvi put su se predstavili pred ovako velikom publikom. Štefan Kolosar je s vlašćimi tančoši dao zavježbati splet Baranjskih tancev, a tim je bio završen oficijelni dio bala, i to tako da u drugom trenutku smo se i mi, vanjski promatrači, obračali u prvom valceru na glazbu petroviskoga Timar-trija. Čim je bilo kasnije, tim već su se

Sliva Atila Horvat, umočki načelnik, i Štefica Čubela, predsjednica KUD-a „Januševec“, potpisuju povelju

službeno zapečati. Tom aktu je takorekuć svečani okvir ponudio i drugi hrvatski bal Umočanov. A da se je ta zdavna želja uprav sad ostvarila (21. januara, petak), u tom prez sumlje imaju zaslugu i dužnosnici partnerskoga društva: *Štefica Čubela*, predsjednica, *Željko Šoštarčić* i *Miro Hribar*, pot-

ki iz okolišnih sel, iseljeniki, gosti iz Koljnofa ter Petrovoga Sela. Na samom početku kulturnoga programa su zvučale pozdravne riči *Joška Jurinkovića*, predsjednika umočke Hrvatske manjinske samouprave, *Atila Horvata*, načelnika sela, a ujedno i predsjednika KUD-a „Kajkavci“ ter moderatora i

Načelniki s potpisanom poveljom: umočki poglavar Atila Horvat (sliva) i načelnik brdovečke općine Mladen Debeljak

Joško Jurinković, predsjednik umočke Hrvatske manjinske samouprave (sliva), i Josip Maleković, predsjednik brdovečkog Općinskog vijeća, nakon potpisivanja suradnje

10,5 jezero stanovnikov kamo pripada i Savski Marof. KUD „Januševec“, a prik toga sazidani privatni kontakti čez šest ljet su znamda čuda pomagali da se na neki način vrati hrvatski jezik u ovo gradišćansko kajkavsko selo i da se znova najdu izvori jezika, kulture i identiteta. U tom pozitivni primjer pokazuje i seoski prvak ki smatra da s dobrom voljom i malo marljivosti od sada potpisanih papirošov nastat će cvatuća i živa suradnja. Brdovečka političko-kulturna delegacija se je paščila i

gosti okripili uz melodije, a i po mišljenju hrvatskih gostov Petrovišćani su jako vruće mišali raspoloženje. Uz dobru hranu, duge razgovore i prijateljske sastanke, naravno, vrime je brzo odletilo. U gradišćanskoj balskoj sezoni na još jednoj fešti smo mogli temeljno živiti i uživati hrvatstvo, a ov bal će Umočani bojsek zamerhati i po službenom povezi vanju s Brdovcem, a u širjem smislu i po približavanju hrvatskomu narodu i Lipoj našoj domovini. Foto i tekst: - *Timea Horvat* -

Santovački „betlemaši” u Józsefvárosu

U nedjelju, 9. siječnja, u budimpeštanskom VIII. okrugu – Józsefvárosu, u ponovnoj i zajedničkoj organizaciji rimokatoličke Župe sv. Josipa te okružnih nacionalnih i etničkih manjinskih samouprava Hrvata, Nijemaca i Slovaka, odnosno mađarske škole u Práterovoj ulici, u suglasnosti s predsjednicima – u našem slučaju s predsjednikom *Stipanom Kovačevom* –

izvodile su božićne pjesme što su ih uvježbale u školskome zboru pod ravnanjem nastavnice *Marije Aradi-Šibalin*. Bile su to svima nama drage pjesme: Svim na zemlji, U to vrijeme godišta, Slava bud' Bogu na visini i Radujte se narodi.

Na pitanje kako je došlo do dramskog upriličenja „betlemaša” *Marin Velin* nam je rekao:

došlo je do Narodnosnog susreta čiji je cilj bio predstavljanje narodnosnih i mađarskih božićnih običaja.

U prepunju crkvi na Trgu Mihály Horvátha, još u božićnom ozračju, uz miris borovine i treptaj svjetiljaka, nazočne vjernike i sudionike pozdravio je vlč. *Ferenc Bajzath*.

Učenici Hrvatske osnovne škole iz Santova, predvođeni umirovljenim ravnateljem učeničkoga doma *Marinom Velinom* i vjeroučiteljicom *Mariicom Jelić-Mandić*, neposredno ispred crkvenog oltara prikazali su starodrevni pučki običaj nošenja betlehema. Dječaci su bili obučeni u izvorne pastirske opaklije, sa šubarama i ovčarskim kukama, a djevojčice, poput bijelih anđela, sa zavidnim uspjehom

– Bilo je to davne 1970. godine kada je nakon dosta duge stanke došlo do zamisli da taj pučki običaj dođe do oživljavanja i krene svojim uobičajenim putem, baš kako smo to nekoć zajedno – još kao školarci u sastavu: *Marina Prodana Veseljkinog*, *Joze Mandića Lukinog*, *Adama Gorjanca*, *Nikole Galića Mike*, *Šandora Tomaševog*, *Stipana Kovačeva Dangubinog*, *Stipana Balatinca*, *Marka Dekića*, *Marina Velinog* – uz pratnju zvonara *Veseljka Prodana*, u večernjim satima obilazili šokačka domaćinstva. Isprva smo zbog toga imali dosta neprilika, ali su naša uporna nastojanja ipak urodila plodom. I djeca i mi odrasli bili smo oduševljeni. Naime, šokačke kuće se ne zapisuju u crkvi, već je njihovo uvijek

dobro naklono, radišno i pošteno obiteljsko zajedništvo odano i vjerno svojoj vjeri, s dragovoljnom srdačnošću i raskriljenih kapija dočekivalo svoje „betlemaše”. Ako se i desilo da su vrata ponegdje bila zaključana, pri susretima drugoga dana, na sokaku, naknadno bi se ispričavali i dostavljali se predviđeni pokloni ili novčana svota za djecu. Sve u svemu, naša su djeca uzorno naučila tekstove i krasne nam božićne pjesme.

Tako se to desilo i prigodom budimpeštanskog gostovanja u crkvi sv. Josipa, gdje je zajednica učenika naše santovačke škole dala tako reći sve od sebe. Spomenimo solistice *Darinku Orčik*, *Dragicu Bla-*

žev, *Žžu Sinder* i ostale „pastire”, „svećenika” i „anđele”, *Zvonimira Balatinca*, *Marka Kovača*, *Martina Orčika*, *Maricu Kovač*, *Kristinu Nemet*, *Martina Volčkejia*, *Norberta Horvata*, *Žolta Horvata* i *Kristijana Nađa*.

Dodajmo i to da je zastupničko tijelo okružne Hrvatske samouprave ugostilo Santovce svečanim objedom i snosilo troškove njihova prijevoza.

Józsefváros i ubuduće rado očekuje naše učenike, a koji će se najvjerojatnije, prigodom blagdana Duhova iznova imati prilike predstaviti se s jedinim šokačkim običajem, s „kraljicama”.

m. d.

Ukratko iz Pomurja

Povodom Vincekova dana u Pomurju je organiziran posjet podrumima vinske ceste. U organizaciji Društva čuvanja tradicija u Pomurju, oživotvoren je stari običaj prema kojem na Vincekovo vlasnici vinograda i „kleti” trebaju posjetiti svoje podume i kušati nova vina u podrumima.

Uzgajivači vinove loze iz Lendave (Slovenija), Štrigove (Hrvatska) i Pomurja skupa su posjetili podume stvarajući tako program jedne zajedničke regije u raznim zemljama.

László Nógradi, parlamentski zastupnik i gradonačelnik Lentija, inače stručnjak ocjenjivanja vina, zaslužan je za suradnju koja je održana i lani. Ekipa je u Lendavi posjetila Istvána Rozsmána, vlasnika Vinske kuće Rozsman, U Strigovi su kušana vina gazde prof. Franje Lovreca, tu su urezali lozu i polili je vinom kako bi ove godine urod bio dobar. U Bečehelu su posječeni vinogradi Géze Németha i Zoltána Molnára, u Csornyeföldu dr. Lászlóa Bussayja, a u Lentiju Andrása Fülöpa. Predsjednik Skupštine samouprave Zalske županije Zoltán Kiss Bodog najboljim vinima dodijelio je naslov „Vino zalske države”.

Mjesna i hrvatska manjinska samouprava sela Sumartona planira obnovu liječničke ordinacije, naime, nedavno je dobila potporu 20 milijuna forinti od Zapadnopodunavskoga regionalnog vijeća za unapređivanje. Samouprava je raspisala natječaj za izvođača radova koji će izabrati u veljači. Od izvođača se očekuje izrada suvremene ordinacije s čekaonicom, ljekarnom, zubarskom ordinacijom i uredom patronažne sestre, a tu bi se izgradila i garaža za automobil seoskog redara. U potkrovlju bi se izgradio stan za kućnog liječnika. Radovi bi krenuli na proljeće i završili bi se do jeseni.

U organizaciji Narodnosne udruge za unapređivanje Pomurja, sredinom siječnja u Serdahelu su se sastali načelnici pograničnih naselja s obje strane Mure. Razmatrala se mogućnost suradnje za izradu zajedničkih projekata prekogranične suradnje. Na sjednici se ispostavilo da zamisli ima mnogo, ali ni jedna ni druga strana nema stručnjaka za izradu natječaja pa je dogovoreno da će se zatražiti pomoć od nadležnih organa i u skoroj budućnosti ponovno se sastati u nekom naselju na desnoj obali Mure.

Beta

Izložba Vlaste Delimar u Budimpešti

U Galeriji mađarske radionice, čije se središte nalazi u budimpeštanskom VII. okrugu, 19. siječnja, s početkom u 18 sati, pod nazivom „Žena je nes-

na području kulturne suradnje se opaža određeni nedostatak, stoga je to važnija ova izložbena prigoda. Postoje nade da će suradnja biti i u tom pogledu

njezina izabrana akademija, naravno, uvjetno rečeno, a uključujući se u rad te zajednice, ona se odjednom našla u krugu progresivne jugoslavenske umjetnosti. Žarište interesa V. Delimar, koja je počela raditi kao slikarica, postupno se okreće prema fotografiji i performansu. Za temu i sredstvo izražavanja uzima svoje ja i vlastito tijelo, te odbijajući sve feminističke manire, pokušava dotaknuti one osnovne probleme kojima se žensko biće suvremenih nazora i nezavisnog načina razmišljanja suočava u duboko patrijarhalnom društvu klerikalne duhovnosti i komunističke ideologije.

Njezina je prva izložba 1980. god. izazvala golem skandal, naime, umjetnost joj je u svim mjerodavnim strukturama naišla na odbijanje, ali ju taj rani neuspjeh nije slomio, već je samo pojačao kod nje uvjerenje kako njezina beskompromisna umjetnost i te kako može postati uzorom za druge i stvoriti nove vrijednosti u onom dijelu umjetnosti koji smatramo hrvatskim, pa i u širem smislu. Čak i po cijenu svjesno izabranih kušnja, naime, u vlastitoj su je domovini više od jednog desetljeća podcjenjivali, i samo ju je manji rubni krug prihvatio. Druga izložba gđe Delimar u Budimpešti odražava nastojanje naše galerije da ubuduće predstavi više inozemnih umjetnika koji, zbog svojih radikalnih nazora, redom izlaze iz uobičajenih okvira, pa unatoč njihovoj istaknutoj povijesnoj vrijednosti, samo vrlo rijetko ili uopće ne dopiru do naše sredine, koja povremeno pokazuje simptome gušenja zbog naviranja konfekcijskog stvaralaštva. Drugim riječima: od šume ne vide stablo. Bilo je zadovoljstvo pogledati izložbu naše gošće u Galeriji Bartók-32. 1997. god., a ugodno je sada u ovom prostoru razgledavati njezina najsvježija djela, više od četrdeset, koja vjerno odražavaju najljepša svojstva njezina čvrstog značaja, a na

tematskom se planu nadovežu na nit umjetničine neobične osobne mitologije. Da skratimo posljednju rečenicu: viziranje stvaralačkog dostignuća na nas djeluje snagom otkrića kojemu sličnoga nema u suvremenoj mađarskoj umjetnosti.”

Inače, Galerija mađarske radionice u tome prostoru djeluje pola godine, a u njoj je do sada predstavljeno sedam umjetničkih izložaba. Ovo je bila prva prilika da se u njoj pred mađarskom

Konzulica Melinda Adam, veleposlanik dr. Stanko Nick, umjetnica Vlasta Delimar i Balint Szombathy

tala (2000.); Grijeh – prepričavanje života (2004.)” otvorena je izložba predstavnice suvremene hrvatske umjetnosti Vlaste Delimar koja je rođena 1956. god. u Zagrebu, a završila je školu primijenjene umjetnosti 1977. god., živi i djeluje u rodnome gradu.

Okupljene goste i uzvanike, brojne predstavnike mađarske likovne umjetnosti, književnike, kritičare, novinare tiskovnih i elektronskih medija, zastupnike okružnih hrvatskih samouprava, pozdravio je kurator galerije Pető Hunor koji je predstavio umjetnicu Vlastu Delimar, veleposlanika Republike Hrvatske u Budimpešti dr. Stanka Nicka te koordinatora i urednika postava, književnika i likovnjaka Bálinta Szombathyja.

Povodom svečanog otvorenja izložbe veleposlanik Nick izrazio je zadovoljstvo što mu je pružena prilika sudjelovati tome važnom kulturnom događaju, što za ambasadora susjedne prijateljske zemlje ima dvostruku važnosti. Naime, veze između Hrvatske i Mađarske stoljetne su, a neprekinuto se razvijaju i u naše vrijeme. Na žalost, upravo

učestalija. Svaki susret s umjetnošću, s kulturom susjedne zemlje, doprinos je boljem poznavanju i razumijevanju između naših naroda.

Tijekom predstavljanja gošće, umjetnice Delimar, književnik i likovni umjetnik Bálint Szombathy između ostalog rekao je i ovo: „Riječ *najistaknutija* ovaj put ne treba shvatiti na uobičajeni način jer se Vlasta Delimar u više pogleda doslovno ističe ne samo među suvremenim umjetnicima nego i među umjetnicima svog naraštaja koji su se svojedobno u velikoj mjeri angažirali da u svojoj okolini radikalno promijene pojam umjetnosti. U čemu se ona od njih razlikuje? U poetici, jeziku, sustavu moralnih vrijednosti, beskompromisnosti, poimanju svijeta, dosljednom prihvaćanju ljudskoga stvaralačkog „ja”; u pogledu rješavanja dilema koje prodiru u pore društvene etike i dovode u pitanje naše tabue vezane uza spolnost i erotiku, najosjetljivije točke naše ljudske prirode. Već je i početak karijere Vlaste Delimar više nego netipičan. Stvaralačka zajednica „Grupa šestorice”, koja je od nje nešto iskusnija, bit će

Jedna od izloženih slika

publikom predstavi autor iz inozemstva, ovoga puta iz Zagreba. Osmišljavanje izložbe poduprlo je Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti, i d.o.o. Podravka Internacional.

Umjetnički postav umjetnice Vlaste Delimar može se pogledati do 12. veljače u Galeriji mađarske radionice (Budimpešta, VII., Ul. Akácfa 20).

m. dekić

Hrvatske zastupnice IV. okruga pred umjetničinom fotografijom

Dok je snježni pokrivač i led pokrio putove prema naseljima u Baranjskoj županiji u kojima živi i naš hrvatski živalj, glumačka i tehnička ekipa Hrvatskoga kazališta iz Pečuha ima pune ruke posla. Jer pravo je ovo vrijeme za posjete seoskim domovima kulture u kojima se okuplja hrvatski živalj željan i gladan hrvatske riječi s pozornice. Jer u dugim zimskim večerima ima li što ljepše nego se zabaviti i nasmejati uz glumce ovoga kazališta. Tako ovih hladnih dana i noći u kojima se temperatura nerijetko primiče i broji minus

Zimska turneja Hrvatskoga kazališta

matičnoga kazališta, u kojoj ćemo ga imati priliku još jednom pogledati 13. veljače s početkom u 17 sati, i po mnogobrojnim pozoricama sela i gradova u kojima žive Hrvati u Mađarskoj. Svugdje je izazvalo nepodijeljene simpatije i vrckavi smijeh u gledalištu, dodir je uspostavljen između glumaca i publike u čemu se ogleda potreba za ovakvim vrstama

kod onih malo starijih. Jer izvrsna družina u sastavu *Slaven Vidaković, Ivo Grišnik, Eva Polgar, Erika Žarac, Rafael Arčon i Zoltan Gatai* i ovoga je puta povjereni joj zadatak obavila kako treba, naravno, uz scenografiju *Gábor Kazinczyja*, kostime *Laure Bagossy* i koreografiju *Éve Bálint*.

Hrvatsko kazalište s Klupkom je gostovalo 28. siječnja u Mohaču u prepunom Šokačkom keru gdje su ih ugostili Šokački ker i mohačka Hrvatska samouprava Mohača, a sutradan, 29. siječnja, nastupili su u prepunom domu kulture u Salanti gdje ih je ugostila tamošnja Hrvatska samouprava. Kako saznajemo, s istom predstavom 18. veljače gostuju u Novom Selu, a s predstavom *Čarobna frulica* nastupaju u Martincima 7. veljače.

I dok se glumačka družina seli iz jednog naselja u drugo, s jedne pozornice na drugu, ravnatelj kazališta *Antun Vidaković* ima pune ruke posla. Treba polako sastaviti i uobličiti repertoar za godinu na čijem se pragu nalazimo. Kako čujemo, već početkom veljače počinju kazališne probe za predstavu čija se premijera očekuje negdje pred Uskrs. Radi se o crkvenoj igri naslova *Uskrsnuće* koju će režirati

Stipan Filaković, a ostvarit će je uz provjerenu družinu na čelu sa *Slavenom Vidakovićem* i *Stipanom Đurićem* te uz pomoć Mješovitoga pjevačkog zbora *Ladislava Matuška* iz Kujinja.

Planiraju se i zajednički projekti s kazalištima i partnerima iz Hrvatske. Tako će po svoj prilici doći do ostvarenja još jednog zajedničkog projekta s Maticom hrvatskom Osijek. Naime, želi se sceni prilagoditi i dramaturški uobličiti tekst suvremenog osječkog književnika *Davora Špišića*. Istodobno teku razgovori s čelnicima drame Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu. Suradnjom s Hrvatskim narodnim kazalištem iz Zagreba, Maticom hrvatskom Zagreb pečuško Hrvatsko kazalište želi ostvariti zajedničku kazališnu produkciju. Po svoj prilici bit će to drama *Milana Begovića Bez trećeg*. Prva premijera trebala bi biti u Pečuhu. Suradnja s Narodnim pozorištem iz Tuzle iz godinu u godinu postaje sve plodnijom. Kako naglašava ravnatelj *Vidaković*, Tuzlaci su veoma konkretni i pouzdani kada se radi o zajedničkoj suradnji. Tako su nedavno došli s prijedlogom o zajedničkoj kazališnoj koprodukciji. Što će biti od toga, poštovani čitatelji, saznat ćemo uskoro. Po svim naznakama radilo bi se o urnebesnoj komediji *Hrista Bojčeva* naslova *Hanibal podzemni*, i to na pravi bosanski način.

Branka Pavić-Blažetin

Antun Vidaković, ravnatelj Hrvatskoga kazališta Pečuh

dvadeset, naši kazalištarci putuju od Andzabega preko Mohača i Salante do Martinaca, Pečuha, Novog Sela i dalje, svugdje kamo ih zovu.

Naime, kao što nas je izvijestio ravnatelj Hrvatskoga kazališta *Antun Vidaković*, kalendarsku godinu Kazalište je započelo s gostovanjima i putovanjima na terenu, sa svoja dva kazališna komada postavljena lani na kazališnu scenu. Radi se o više nego uspješnoj kazališnoj predstavi *Klupko*, pučkoj komediji koju je na tekst hrvatskoga dramskog pisca *Pere Budaka* redateljski uobličio *Stipan Filaković*, naravno s izvrsnom družinom okupljenom oko Hrvatskoga kazališta na čelu s neponovljivim *Stipanom Đurićem*. *Klupko* je premijerno izvedeno lani 19. ožujka i od tada je imalo niz izvedaba i u zgradi

scenskih uprizorenja sa strane Hrvatskoga kazališta. Mislim kako su glumci koji su okupljeni oko predstave *Klupko* imena i likovi koji će se još dugo pamtiti i govoriti. To su: *Stipan Đurić, Eva Polgar, András Mészáros, Anica Matoš-Ančín, Petra Grišnik, Slaven Vidaković, Ivo Grišnik, Milica Murinji, Erika Žarac, Rafael Arčon*; svirači: *Zoltan Horvat, Atila Kovačević i Blaško Bošnjak*. Koreografiju potpisuje *Antun Vidaković*, scenografiju *János Erdős*.

Drugi komad koji ne zaostaje za uspjehom *Klupka* jest dječji komad *Čarobna frulica* koju je na scenu postavio *László Bagossy*, i to na tekst *Mladena Širole*. Simpatična je to i lagana predstava o pobjedi iskrenosti i dobrote nad laži i pretvornosti. Naišla je na dobar prijam i kod dječje publike i

Čarobna frulica

GRAJAM, Austrija, Pečuh, Zagreb

Četarske pobjednice maloga Brod-festa

Ne znam je li u Gradišću još jedna osnovna škola kade tako napamet znaju jačiti najmodernije hrvatske pjesme kot u

Sliva Čila Horvat, učenica 8., i Anetka Poljak, školarica 5. razreda, ke su bojsek najbolje gradišćanske pjevačice

Gornjem Četaru. U tom je vjerojatno veliku ulogu odigralo i to da pred petimi ljeti je ova ustanova na put pustila naticanje za učenike gradišćanskih škol pod nazivom GRAJAM (Gradišćanska jačka mladih). Pomoću mjesnih učiteljice (Djurdjice Benčić i Anice Poljak-Šaler) su prvenstveno četarske kandidatkinje ljeta na ljeta dospile i na drugi kraj hatara, na sličnu pjevačku probu med male Hrvate u Austriju. Zahvaljujući brojnim nastupom, u jesen dvi četarske pjevačice jur rutinirano su vanstale na pozornicu u Pečuhu na Malom Brodfestu, kamo ih je odsprohodila i školnikovica Djurdjica Benčić. O pripravi i tamošnjem nastupu **Čila Horvat**, učenica 8. razreda, ka je postala apsolutna pobjednica svoje kategorije s jačkom „Draga mama”, je rekla: *Trime smo bile najprije doma izabrane da moremo probuvati svoju sriću u Pečuhu. Točno smo dva tajedne imale prije nastupa, a u to vrime doma sam morala vježbati, učiti još, trenirati svoj glas. U mojoj kategoriji su jačili sve skupa desetimi, i mis-*

lim da je to naticanje bilo jako dobro organizirano. Ne znam zapravo što je prijalo publiku, moj glas, hrabrenost ali to da sam glasnije jačila od svih ostalih, ali morebit pjesma zavolj teksta. Jedno je, međutim, gvišno: nisam računala da ću ja biti prva, ali naravno sam se jako veselila pobjedi. Mlada dama je još povidala da iz hobija čuda pjeva, jako rado i nastupa, a najbolje voli modernu muziku. Med hrvatskimi izvodjači omiljena joj je glazba Magazina i melodije Vesne Pisarović. Divojka poslije osnovne škole u Gornjem Četaru na daljnji studij se pripravlja u neku gimnaziju i, kako je rekla, želja joj je da nastane učiteljica ili ekonomistica. No, prije toga još na nju čeka jedan nastup u Hrvatskoj, kao glavna nagrada u majušu, da i tamo otpjeva svoje jur pred zaistinu stručnom publikom.

Anetka Poljak, ka je na baranjskom festivalu osvojila drugo mjesto, pohađa 5. razred u Gornjem Četaru i jur kao učenica 1. razreda je sudjelovala na domaćem GRAJAM-u. Njoj se vidi svaka muzika, nek da bude dinamična, temperamentna, i svejedno joj je na kakovom jeziku jaču. Hobij joj je ne samo jačenje nego i tancanje i redovno hodi na aerobik. O nedavnoj pečuškoj turneji je skromno govorila: *Nisam mislila da ću za svoju jačku dobiti kakovo mjesto jer sam čutila da su neki izvodjači bili bolji od mene. Drugač bila sam sa svojim nastupim zadovoljna, ali imala sam tremu, hoće li se viditi tamošnjoj publici moja jačka „Igrala bi kolo”. Veljek kad sam doznala da sam pobjednica, nazvala sam mamu koja se je jako veselila. Ako jedno naticanje morem dobiti i na stranjskom tlu, ne nek doma, to je i meni dokaz da to što djelam, čim se bavim, je vridnost. Anetka je nasmijana nastavila odgovoriti*

na daljnja pitanja. Naravno će i u budućnosti jačiti na domaćoj pjevačkoj sceni da ju vidu školske tovarušice i da na nju bude gizdava i cijela rodbina. Kao nje starija kolegica, i Anetka ne zame preveć ozbiljno ove uspjehe i, kako kaže, sigurno će se dalje učiti i rado bi postala policajka. Po riči ravnateljice gornjočetarske

osnovne škole Magde Horvat-Nemet, 15. majuša na pjevački festival u Zagreb kade će Čila i Anetka nastupiti, planiraju iz škole ganuti autobus s hrvatskom dicom, s navijači, a polag toga na školskoj ekskurziji će izletnici upoznati i znamenitosti glavnoga grada Hrvatske.

Foto i tekst: -Tiho-

Približavajuće premijere na gradišćanski pozornica

U gradišćanski teatarski djelaonica polako, ali tim sigurnije se zblizavamo premijerom još i dvih igrokazov. Ljetos, po već od sedam ljet i amaterski glumci Hrvatskoga Židana su znova skupastali, ne šparajući s vrimenom, trudom i voljom da bi svoje stanovnike, a i gledatelje okolišnih hrvatskih sel obradovali svojom komedijom. Kako je rekla režiserka **Zita Horvat**, ovo ljetos će odigrati u tri čini kusić Joška Weidingera, pod naslovom *Čarli u kaos* (ov komad su ne toliko zdavno igrali Pinkovčani). Židanci svenek rado vježbaju igre Frakanavca Weidingera jer njegov jezik blizu stoji židanskomu govoru. Od decembra redovno se najdu tajedno dvakrat na kazališnoj probi, a premijeru predvidjaju u svojem naselju 12. ili 19. februara. U skoro dvournoj igri dvanaestimi će se minjati u raznorazni uloga na pozornici, med kimi su stariji, poznatiji glumci kot Jakob Kumanović, Ferenc Šteiner, Joško Ravadić, Marija Kolnhofer, Agica i Zita Horvat, a i Eva Domnanović. Uz rutinirane glumce različne starosti i mladji su postali člani ovoga društva. Joško Weidinger očividno je još svenek teatarski hit u Gradišću. Lani su Petroviščani od njega izabrali komediju *Još jednoč u pakao i ponajzad*, a vrijeda će poslaniki sridnjega Gradišća zabavljati po dužoj pauzi ljubitelje seoskoga kazališća. U njevoj modernoj komediji se predstavlja teški, a ujedno i lakovjerni, frivolni žitak gradjevinskoga poduzetnika prik čega se izreče kritika prema postojećim dru-

štvenim normam, suprot obožavanja financijskoga dobrostanja. Ljubavne spletke takaj su nazočne u židanskom kusiću koji običava smih, šalu, a i rijetki jezični doživljaj najprije u domaćem teatru, zatim širom Gradišća.

Dosad u cijelom orsagu jedinim amaterskim društvom apostrofirana petroviska kompanija još je uvijek u pripravnj fazi Kisaludyjeve igre u tri čini. Nimalo laku komediju *Razočaranja* iz ugarskoga je presadio na hrvatski jezik Lajoš Škrapić. Vesela igra nas zopet upelja u povijesni tijek i drži zrcalo pred idealizirani životni način provincijalne ugarske aristokracije 18. i 19. stoljeća. U pripravi je otežavajuća činjenica da ov kusić zavolj brojnih jačak lako bi mogli nazvati i operetom, a učnja kompliciranih pjesam ekstar potribuje vrimena od glumce i od peljačice ženskoga zbora Jolanke Kočiš ka potpomaže u tom djelu. *Razočaranja* po planu će najprije viditi na Undi i Koljnofu, a teatarska kola na kraju posta će nek domom zajti. Kazališna garda od 12 osob na domaćoj pozornici želji za svečani dar prikdati na Vazmeni pondiljak Kisaludyjev spektakl kojega stariji stanovnici sela još moru pametiti, jer najzad gledano 30 ljet je jur bio izveden isti kusić na petrovskoj pozornici, samo na ugarskom jeziku. Od toga ekstremnije nek onomu članu društva more biti ki je i onda, a i sad će glumiti u ovoj komediji.

-Tiho-

Maškare ..., maškare ...

Ovo su dani maškara i karnevala. Dani kada se u kršćanskome svijetu od blagdana Tri kralja pa sve do pokladnog utorka, do njegovih kasnih sati uoči Čiste srijede, zaboravljalo na uobičajene norme ponašanja i dopuštalo se i ono što inače nije bilo pristojno ili moralno dopušteno. Enciklopedijske natuknice kažu kako je karneval razdoblje svečanosti i zabava između Bogojavljenja i korizme. Vrijeme poklada.

Vjerojatno su se obredi koje danas imamo prilike vidjeti u oblicima prilagođenim čovjeku trećega tisućljeća razvili iz rimskih bakanalija, luperkalija, saturnalija i iz primitivnih ceremonija kulta plodnosti. Maskirane povorke, maskirane na najraznovrsnije načine, ples i raznorazna glasanja, vatrometi, lomače, spaljivanje ili pokapanje velike lutke od slame ili krpe koja simbolizira zimu. Zimu koja polako, ali sigurno uzmiče pred buđenjem prirode i života.

Poznati su karnevali u Veneciji, Rio de Janeiru, buše u Mohaču, maskirani balovi za uži ili širi prijatelj, karnevali i maskenbali u našim školama. Upravo ovi potonji, maskenbali u školama postaju iz godine u godinu sve obiljubljeniji, te se mnogi dani uoči njihova održavanja provedu u dogovaranju i izmišljanju krinki, skečeva, plesnih točaka. Danima pred zakazani datum djeca ne misle ni na što drugo nego na to kako će se zabavljati i provesti na školskome maskenbalu.

Postala je to tradicijom, ali i obveznim školskim programom koji pokazuje svu skrivenu dječju kreativnost (naravno ako maske i programe ne izmisle roditelji ili nastavnici) i njihovu potrebu da se bar na jedan dan maskiraju i izađu iz uvriježenih uloga i kalupa

kojima su ih naučili sretati njihovi nastavnici i školski drugovi. Tako je to već godinama i u Hrvatskoj školi Miroslava Krležu u Pečuhu, a tako je to, kako čujem, bilo i ove godine, na velikomu školskom maskenbalu što su ga priredili učenici svih razreda osnovne škole. Oni su pokazali za što su sve sposobni i s koliko duha se spremaju za po njima veoma važni događaj u životu škole i njihovu životu.

Na žalost, draga djeco, ove godine nisam mogla biti nazočna na, kako čujem, više nego uspješnome školskom maskenbalu u narečenoj školi, ali da bih vas ipak upoznala s djelićem tamo odigrane i doživljene atmosfere, poslala sam na lice mjesta svoga fotografa, pa ste u mogućnosti pogledati što se sve tamo zanimljivo dogodilo. Bilo je mnogo pobjednika, i onih manje zadovoljnih drugim mjestom, ali to je sigurno bilo tako i kod vas u vašoj školi ili vrtiću. Vjerojatno kako su se princeze, tigrovi, maskirani ubojice, gajdaši, leptiri, starački domovi prošetali i vašom školskom pozornicom i od strane ocjenivačkog suda ocijenjeni, neki kao prvi, neki kao drugi, a neki kao treći.

Ocjena je ovdje zapravo i najmanje važna. Najvažnije je da ste se svi vi skupa u svojim maskama prepustili glazbi koja je treštala s kasetofona u vašim gimnastičkim dvoranama te uz čokoladu i slatke sokove, možda sendviče, kolače i torte, dobro osjećali. Vjerujem kako ste se još dugo razgovarali o svim onim maskama koje ste vidjeli, te kako u svojim glavama već snujete na kraju ovogodišnjega karnevalskog razdoblja nove zamisli za nastupajuću godinu, za iduća slavlja i školske svečanosti. Do tada puno pozdrava iz Pečuha od tete Branke.

Prvi razred

Najmladi su najsladi kao i uvijek

Peti razred: oni znaju što treba napraviti za pobjedu, dobru masku ili dobar skeč

Osmi razred: po mnogima bili su više nego dobri, duhoviti

Veliko prelo u Baji
**Veličanstvena zabava
 bačkih Hrvata**

Miroslav Škoro oduševio okupljene goste

Nakon lanjskoga, prvog velikog okupljanja bačkih Hrvata, ovogodišnje Veliko prelo u Baji bilo je još uspješnije. U suorganizaciji Hrvatske manjinske samouprave grada Baje i Bačkog ogranka Saveza Hrvata u Mađarskoj, koji okuplja veliku većinu naših hrvatskih samouprava i naselja, i uz veliku pomoć Generalnoga konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu i osobno generalnoga

Gare, Kačmara i Santova, a došli su i brojni gosti čak iz Zagreba, prijateljskih naselja Labina, Osijeka, Subotice i Sombora, te Bačkog Brega i Bačkog Monoštora.

Veliko je prelo otvoreno nastupom bajske učenika s Dolnjaka i Fancage i poznatom preljskom pjesmom, bunjevačkom „himnom” Kolo igra. Okupljene goste sa svih strana uime organizatora srdačnim je

Okupljenima se riječima podrške obratio i predsjednik Hrvatskoga sabora Vladimir Šeks

konzula Ivana Bandića, Prelo je održano u subotu, 29. siječnja u Baji.

Naime, jedinstvena manifestacija bačkih Hrvata ostvarena je potporom Skupštine grada Zagreba i Turističke zajednice grada Zagreba.

I ove godine u velikoj sportskoj dvorani Njemačkoga prosvjetnoga središta okupilo se petstotinjak gostiju iz Bačke, te raznih krajeva Mađarske, ali i susjedne Vojvodine te matične domovine Hrvatske. Uz domaćine iz Baje odazvali su se bunjevački, racki i šokački Hrvati iz okolnih naselja: Aljmaša, Bačina, Dušnoka, Čavolja, Čikerije,

riječima pozdravila Angela Šokac-Marković, predsjednica Bačkog ogranka SHM i Hrvatske samouprave grada Baje. Posebno je pozdravila predsjednika Hrvatskoga sabora Vladimira Šeksa, dopredsjednika Luku Bebića, te druge nazočne saborske zastupnike, pomoćnika ministra vanjskih poslova Slavka Lebana, veleposlanika RH u Budimpešti Stanka Nicka, generalnoga konzula RH u Pečuhu Ivana Bandića i druge visoke dužnosnike RH, kao i ravnatelja Hrvatske matice iseljenika Nikolu Jelinčića, dogradonačelnika Zagreba Milana Bandića, gradonačelnika Osijeka

Učenici Donjogradskoga prosvjetnoga središta u Baji

Zlatka Kramarića, predstavnik Skupštine grada Zagreba, prijateljskoga grada Labina, predsjednika Hrvatske državne samouprave dr. Miju Karagića, predsjednika SHM Josu Ostrogonca, zatim goste iz Budimpešte, Pečuha, Subotice, Sombora, te Baje i okolnih naselja.

Kao domaćin dobrodošlicu je svima nazočnima zaželio gradonačelnik Baje Péter Széll. Veleposlanik RH u Budimpešti Stanko Nick između ostalog je naglasio kako je Baja večeras jedno od kulturnih središta Mađarske pa i Europe, dodavši kako je ova manifestacija potvrđivanje identiteta i zajedništva. Pomoćnik ministra vanjskih poslova Slavko Leban pozdravio je okupljene te najavio kako će idućih dana voditi više razgovora s dužnosnicima Republike Mađarske, kojima

će tema biti poboljšanje položaja nacionalnih manjina u dvjema državama, kao i suradnja između Republike Hrvatske i Republike Mađarske. Izrazio je nadu da će se uskoro ovakvo okupljanje održati i u Hrvatskoj kući, odmaralištu Hrvata iz Mađarske na otoku Pagu, čija je obnova u tijeku. Važnost opstanka Hrvata u Mađarskoj, ali i Vojvodini istaknuli su još ravnatelj HMI Nikola Jelinčić, zatim generalni konzul RH u Pečuhu Ivan Bandić.

Prigodnim se riječima okupljenima obratio i visoki gost, predsjednik Hrvatskog sabora Vladimir Šeks: „Drage Hrvatice i Hrvati iz Mađarske i susjedne Vojvodine. Bilo mi je posebno zadovoljstvo kada sam primio poziv od Angele Šokac-Marković da budem večeras nazočan na ovome lije-

Dio uzvanika za vrijeme izvođenja bunjevačke „himne” Kolo igra ...

pom Velikom prelu, i želim zahvaliti na tome. Želim zahvaliti na vašem trudu, svim udrugama i samoupravi, svima koji djeluju da se ovdje u Mađarskoj i ovoj županiji, ali i u susjednoj Vojvodini očuvaju hrvatski jezik, običaji i kultura. To je u interesu i vas, to je u interesu i Republike Mađarske i Republike Hrvatske. To je u interesu obje zemlje, Mađarske

koja je već u Europskoj uniji, a Hrvatska joj se približava. Manjine sa svojim bogatstvom kulture, običaja i jezika jesu i bit će mostovi među narodima i državama. Zato vam još jedanput želim zahvaliti na vašemu dugogodišnjem doprinosu na očuvanju vlastitoga kulturnoga identiteta što je osnova za opstanak svake narodne zajednice. Mi u Hrvatskom saboru ćemo nastojati pridonijeti, koliko je u granicama naših mogućnosti, da pomognemo materijalno, ali i na svaki drugi način sačuvati dijelove hrvatske zajednice u Mađarskoj jer je to u interesu i za dobrobit obje zemlje, to je u interesu svih ljudi. Svoje kulture, svoga jezika ne treba se stidjeti, treba ga poštivati. To je bogatstvo koje sve oplemenjuje. Na srce vam stavljam da sve udruge, ustanove, bilo kulturne, bilo one druge, djeluju zajednički, djeluju združeno jer to je najbolje jamstvo da ćete sačuvati svoj identitet, svoje korijene, svoj jezik, svoju kulturu. Hvala vam još jednom na

pozivu što ste meni i mojim kolegama iz Hrvatskog sabora omogućili da budemo nazočni i sudjelujemo na ovome divnom hrvatskom susretu.”

U nastavku večeri uslijedio je prigodni kulturni program koji je najavila *Zdenka Šibalin*, a u kojem su osim već spomenutih bajskih učenika nastupili Plesni ansambl „Čitaonica” iz Baje, HKUD „Vladimir Nazor” iz Sombora, HKUD „Bodrog” iz Bačkog Monoštora i KPD „Silvije Strahimir Kranjčević” iz Bačkog Brega. Pokazavši djelić tradicije bunjevačkih i šokačkih Hrvata na ovim prostorima, potvrdili su da nas ima i da će nas još dugo biti ustrajemo li u očuvanju tradicije, nošnje, običaja i naše lijepe bunjevačke i šokačke ikavice koju smo stoljećima brižno negovali i sačuvali do danas.

Da nas još ima, pokazalo je i veliko kolo koje je ubrzo ispunilo veliku športsku dvoranu.

Raspoloženje je poraslo kada je u dvoranu stupio željno iščekivani gost, zvijezda večeri i ovogodišnjega prela, omiljeni hrvatski pjevač *Miroslav Škoro*. Nekadašnji konzul RH u Pečuhu, sredinom 90-ih, podsjetio je na svoj boravak u Mađarskoj, a svoj koncert započeo pjesmom *Ne dirajte mi ravnicu*, koju je odmah prihvatila cijela dvorana. Tako da je ubrzo dobio i supjevačice *Suzanu* i *Mandu*, Šokice iz Bačkoga Brega. Oduševljena je publika zajedno s njima pje-

KPD „Silvije Strahimir Kranjčević” iz Bačkog Brega

vala njegove starije i dobro poznate tamburaške, ali i one najnovije hitove poput pjesme *Milo moje istoimenog* albuma. Oduševljenje je poraslo u drugom bloku kada se hrvatska mladež uistinu lijepo veselila, ne skrivajući osjećaje koje u njima pobuđuje pripadnost hrvatskoj grani, ali isto tako i Škorine pjesme. Oduševljenje i uzbuđenost nije skrivao ni *Miroslav Škoro*, očigledno uživajući u raspoloženoj publici, među svojim sunarodnjacima iz Mađarske i Vojvodine. Na kraju, usred ovacija oduševljene mladeži, izrazio je to i riječima, uz poziv bačkim Hrvatima da se još dugo očuvaju na ovim prostorima gdje već stoljećima žive. Ispraćen je s burnim pljeskom razdragane mladeži, koja je iskoristila priliku da napravi zajedničku fotografiju s popularnim pjevačem s hrvatske estrade.

Napomenimo da su tijekom večeri goste zabavljali Orkestar

„Čabar” iz Baje, TS „Orašje” iz Vršende, „Zlatni zvuci” iz Berega, odnosno Sombora te tamburaši gostujućih društava.

Dobro je raspoloženje potrajalo do rane zore, a kako sve lijepo i brzo prođe, tako je i ovogodišnjemu bajskom prelu došao kraj. No ono što nije prošlo, i još uvijek traje, to je dobro raspoloženje koje će se dugo pamtiti i spominjati. Nešto poput ovogodišnjega prela osobno sam doživio početkom 90-ih kada su na bajskome prelu gostovali „Zlatni dukati”, danas „Najbolji hrvatski tamburaši”.

Bio je to uistinu vrhunac pokladnih zabava u Bačkoj, a pohvale zavređuju svi oni koji su bilo organizacijom, bilo svojim sudjelovanjem, ili materijalnom potporom pridonijeli veselju i velikoj zabavi bačkih Hrvata.

Tekst i slike:
S. Balatinac

Hrvatska mladež zanosno pjeva

Miroslav Škoro „zapalio” okupljenu mladež

Odasvud ponešto

„Murtijana“

Nakon „Krlježijane“, prve enciklopedije posvećene u cjelini jednoj osobi, u navedenom slučaju bardu hrvatske književnosti, hrvatskomu književnom klasiku Miroslavu Krlježi, novinske vijesti donose kako će uskoro u okviru Leksikografskog zavoda Republike Hrvatske početi projekt još jedne osobne enciklopedije. Bit će to enciklopedijsko izdanje posvećeno jednom od najvećih hrvatskih slikara XX. stoljeća, nedavno preminulom Edi Murtiću.

Edo Murtić, velikan hrvatskoga slikarstva, slikar i grafičar, rođen je 1921. g. u Velikoj Pisanici kraj Bjelovara. Završio je Akademiju likovnih umjetnosti u Zagrebu. Zajedno sa Zlatkom Pricom 1944. g. oslikava poemu Ivana Gorana Kovačića „Jamu“. Jedan je od najkreativnijih autora hrvatskoga slikarstva u poslijeratnom razdoblju. Nakon ciklusa koloristički snažnih i svježih ulja i gvaševa s Jadrana, u njegovu opusu slijede dinamički skladani motivi iz SAD-a, a zatim se okreće prema poetsko-impresionističkome slikanju prirode i njezinih fenomena, što ga vodi i dovodi do sve dosljednije i čiste apstrakcije. Do danas je Edo Murtić jedan od najistaknutijih predstavnika hrvatskog apstraktnog slikarstva.

Šezdeseti rođendan Kazališta Virovitica

Kada nešto negdje pročitam o Kazalištu Virovitica, odmah se sjetim njihovih brojnih gostovanja na daskama Hrvatskoga kazališta Pečuh pa i zajedničke predstave Hrvatskoga kazališta Pečuh i Kazališta Virovitica. Predstave su to poput Gogoljeve smrti nastale na tekst Ulderika Donadinija te Dona-

dinijeva smrt nastala na tekst Dubravka Jelačića Bužimskog. Zapravo je riječ o predstavi dvostrukog naslova koja je premijerno izvedena 26. veljače 1999. g. u Hrvatskom kazalištu Pečuh. Kazalište Virovitica u veljači ove godine obilježiti će 60 godina profesionalnog rada, a proslava počinje 4. veljače s premijerom Čehovljeva „Višnjika“ u režiji Dražena Ferencine.

Na 60. rođendan Kazalište Virovitica u samo tjedan dana posjetit će osam hrvatskih kazališta: osječko, zagrebačko i varaždinsko narodno kazalište, Kerempuh, Mala scena, Dječje kazalište iz Osijeka, Teatar &TD, Gavella.

Vršenda

Kako donosi županijski list Új Dunántúli Napló, po riječima vršendskog načelnika Károlya Körtésija, u dvorištu seoskog poglavarstva ovih dana teku radovi na uređenju prostora za odmor i boravak na toplome. To mjesto za odmor dobit će se preuređenjem nekadašnje stare štale i njime će se moći koristiti radnici sudionici programa za nezaposlene. Radovi se izvode sredstvima (300 tisuća eura) dobivenim na natječaju iz europskih izvora Phare.

Andersenovi veleposlanici

Radosna vijest dolazi iz danskoga grada Kopenhaga, gdje je na prigodnoj svečanosti danske zaklade „H. C. Andersen“, održanoj 18. siječnja, dvoje hrvatskih umjetnika: Monika Leskovar i Vinko Brešan imenovani veleposlanicama „H. C. Andersena“. Ceremonija imenovanja održana je u Hofteatru, staromu danskom dvorskom kazalištu u sjedištu danskoga parlamenta i službenih kraljevskih prostorija, u srcu

Kopenhaga. Imenovanje je dio proslava vezanih uz 200. obljetnicu rođenja pisca i pjesnika H. C. Andersena, a do imenovanih osoba došlo se suglasnošću s veleposlanstvima zemalja iz kojih imenovani veleposlanici dolaze. Po pravilu Zaklade H. C. Andersena veleposlanici su poznati i kreativni umjetnici, športaši i političari, koji predstavljaju Zakladin projekt „H. C. A.-abc“ kojim se Zaklada bori protiv nepismenosti u svijetu.

Transart

Transart je naslov skupne izložbe šestorice likovnih umjetnika iz šest europskih zemalja koji su ljetos boravili u jednoj „dalmatinskoj“ umjetničkoj koloniji. Izložba je 20. siječnja otvorena u Galeriji Csopor(t) Horde, ili Galeriji Hrvatskoga kazališta Pečuh. Izložbu je otvorio kazališni redatelj László Bagossy. Kako saznajemo, ova skupna postava inspirirana mjestom boravka bit će izložena u šest europskih zemalja iz kojih potječu likovni umjetnici koji su lani u kolovozu boravili u narečenoj „jadranskoj“ umjetničkoj koloniji, i pritom se nadahnuli temama vezanim uz more i svijet oko mora.

To su: Mađarska, Hrvatska, Italija, Albanija, Austrija i Slovenija. Izložba se može posjetiti u narečenoj galeriji do 15. veljače tekuće godine. Na njoj su izložene slike i sudionika iz Mađarske, pečuškoga slikara Jánosa Erdősa, inače umjetničkog voditelja Galerije Csopor(t) Horda.

Prirodne ljepote Hrvatske

Uz potporu Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj, u Hrvatskome klubu Augusta Šenoe u organi-

zaciji narečenoga kluba 26. siječnja fotograf György Mánfai otvorio je izložbu fotografija pod naslovom Prirodne ljepote Hrvatske autora Dušana Marjanovića. Kako se može iščitati iz pozivnice, Dušan Marjanović rodio se kraj Subotice u Vojvodini, a od 1992. g. živi u Segedinu. Još kao osnovnoškolac počeo se zanimati za fotografiju i to ga zanimanje prati cijeli njegov život. Diplomirao je na Geodetskom fakultetu u Zagrebu, a u okvirima nastave polagao je i ispite iz područja znanosti fotografije, fotogrametrije i kartografije iz oblasti fotografske reprodukcije.

Dušan Marjanović fotografira iz zadovoljstva, za osobnu i obiteljsku dokumentaciju. Želi pokazati sve što je lijepo i vrijedno naše pozornosti. Fotoizložba Prirodne ljepote Hrvatske može se pogledati u Hrvatskome klubu Augusta Šenoe u Pečuhu do 11. veljače.

Udvar

Kako donosi županijski list Új Dunántúli Napló, i u Udvaru, u kome žive bošnjački Hrvati, vlastitim se snagama radi na čišćenju putova u naselju. Jedan poduzetnik na traktoru pojačanom lopatom čisti seoske putove, dok se nogostup i okretište autobusa čisti s pomoću radnika, a potrebni pijesak i sol za posipanje osigurava seoska samouprava.

Udvarci se nadaju kako će do kraja kalendarske godine i željeznička postaja, za koju su ovih dana gotovi izvedbeni planovi te završeni postupak dobivanja građevinske dozvole, biti na mjestu koje će stanovnicima

Udvara mnogo više pogodovati. Troškove izgradnje nove željezničke postaje snosi seoska samouprava.

Svečana predaja maturantskih vrpce u HOŠIG-u

Kako to svake godine potkraj prvog polugodišta biva, u našoj obrazovno-odgojnoj ustanovi u Budimpešti, na temelju zacrtanih tzv. kalendar-skih aktivnosti za 2004./2005. godinu, 21. siječnja, s početkom u 17 sati održana je svečanost na kojoj su učenici 11. razreda svojim prijateljima u 12. razredu predali maturantske vrpce.

U prepunome školskom predvorju okupljene brojne roditelje, goste, djelatnike te ustanove, učenike i slavljenike pozdravila je učenica 11. r. *Atena Georgopulos* koja je u svom prigodnom slovu, ističući važnost dana i trenutke za slav-

svojih nastavnika uvježbali i zajednički izveli đaci 11. i 12. razreda. Učenici 11. razreda veoma umješno i uspješno predstavili su *Otimačica*, šaljivi igrokaz *Mire Gavrana*. Zatim su đaci 12. r. izveli graciozne „Splitske plesove”. Slijedile su dvije recitacije: *Milan Šibalin* nam je dočarao ljepotu pjesme *Vjekoslava Majera Djetinjstvo*, a *Petar Kuštra* recitirao je svoju pjesmu „A pillanat”. Vrhunac programa je bio „Valcer na plavom Dunavu” od *Johanna Straussa* koji su vješto i razdragano otplesali naši slavljenici. U ples su se uključili i roditelji i nastavnici.

Završni dio valcera

ljenike, ukazala na simbolično značenje predaje vrpce kao znatne etape njihova dosadašnjega srednjoškolskog života. Prijateljski im je savjetovala da se u preostalim 105 dana, odnosno četiri predstojeća mjeseca posvete knjizi, velikom zadatku koji ih očekuje – matura, za što im uime svoga razreda od srca želi mnogo uspjeha.

Potom je uslijedio prigodni program što su ga s pomoću

Svečanost je okončana predajom vrpce skorašnjim maturantima, i to: *Marini Adamov*, *Uršuli Konkolj*, *Nataliji Kovačev*, *Bei Letenjei*, *Jasni Šibalin*, *Norbertu Koložvariju*, *Dušanu Horvatu*, *Milanu Šibalinu*, *Bojanu Pujicu*, *Petru Kuštri*, *Dejanu Sabou*, te razrednici *Mariji Šajnović*, odgajatelju *Stipanu Kovačevom* i ravnateljici ustanove *Mariji Petrić*.

m. dekić

Dostojno svjetskih prvaka

Hrvatska rukometna reprezentacija okončala je prvi dio natjecanja na 19. svjetskom prvenstvu, što se od 23. siječnja do 6. veljače održava u Tunisu, s maksimalnim učinkom – pet susreta, pet pobjeda. Odbranici izbornika *Line Červara* pobijedili su *Argentinu*, *Japan*, *Australiju*, *Španjolsku* i *Švedsku* te su osvojili prvo mjesto u C skupini. Zahvaljujući sjajnom učinku, u drugi su krug prenijeli četiri boda i tako se sasvim približili plasmanu u poluzavršnicu. Jedina reprezentacija koja je osim hrvatske vrste u Tunisu nanizala pet pobjeda jest *Rusija*.

Uspjeh hrvatske reprezentacije je to veći što je mjesto u drugome krugu izborila praktički bez svojih najboljih igrača. Protiv *Španjolske* nisu mogli nastupiti *Venio Losert* i *Petar Metličić*, a njima se na popisu ozlijeđenih prije utakmice sa *Švedskom* pridružio i *Ivano Balić*. Njihov nastup u daljem tijeku natjecanja pod upitnikom je, ali zdravstvenih problema imaju i *Davor Dominiković* i *Blaženko Lacković*. „Najvažnije smo utakmice igrali bez ključnih igrača. Dečki su pružili svoj maksimum, i ovo je bila pobjeda kolektiva. Mi smo jedna složna obitelji i pobijedilo je srce”, rekao je hrvatski izbornik *Lino Červar*, koji je izuzetno zadovoljan dosad postignutim.

U drugome krugu Hrvatska će igrati u skupini sa *Srbijom* i *Crnom Gorom* koja također ima četiri boda, *Španjolskom* s dva, *Norveškom* i *Njemačkom* s po jednim bodom, te *Švedskom* koja nema nijedan bod. U drugome krugu Hrvatima predstoje još tri ogleda (s *Norveškom*, *Njemačkom* te *Srbijom* i *Crnom Gorom*), nakon čega će dvije najbolje reprezentacije izboriti plasman u poluzavršnicu.

„Očekuju nas još tri teške utakmice. Radi se o vrlo jakim i nezgodnim suparnicima. No, nama je sada najvažnije da zaliječimo silne ozljede i usredotočimo se na idućeg suparnika. Nemamo se čega sramiti jer su dečki pružili maksimum zalaganja”, rekao je hrvatski izbornik *Lino Červar*.

U regionalnoj košarkaškoj *Goodyear* ligi *Cibona* je u dramatičnoj završnici, nakon čak tri produžetka izgubila na svom parketu od velikog suparnika *ljubljske Union Olimpije*. „*Vukovi s Tuškanca*” u zadnje vrijeme znatno su slabljeni, jer je centar *Andrija Žižić* napustio klub i prešao u *Barcelona*, a zbog zakašnjelih isplata još su neki nezadovoljnici ustrajni u nakani da napuste klub. Inače, veći dio utakmice vodili su *Slovenci*, a onda je u trećem produžetku sve bilo otvoreno za pobjedu domaćih. U dvorani *Dražena Petrovića* očekivala se rutinska završnica utakmice jer su „zmajčeki” ostali bez svih svojih udarnih igrača. Zbog pet osobnih pogrešaka igru su tada ili prije napustili *Boisa*, *Ožbolt*, *Drobnjak*, *Mance* i *Pavić*. Ipak *Cibona* nije uspjela dobiti utakmicu protiv pričuvene petorke gostiju. Kod *Zagrepčana* je najučinkovitiji bio najiskusniji *Josip Joke Vranković* s 23 koša, *Vladimir Krstić* je dodao 21 koš, šest skokova i tri asistencije, dok je *Josip Sesar* zabio također 21 koš. Vrlo su dobro igrali i *Andrej Štimac* (14 koševa i 11 skokova), te *Mađar Márton Bader* s 13 koševa i devet skokova. U redovima *Union Olimpije* *Saša Ožbolt* upisao je 27 koševa i sedam dodavanja, a dvojica bivših „cibonaša” hrvatski reprezentativac *Marijan Mance* s 26 koševa i *Darren McLinton* s 21 košem i sedam asistencija znatno su pridonijeli pobjedi *Union Olimpije*.

Od ostalih hrvatskih predstavnika *Split CO* je konačno pobijedio, dok je u hrvatskom derbiju začelja *Zagreb* bio uspješniji od domaćina u *Šibeniku*.

Rezultati nepotpunog 20. kola *Goodyear* lige:

Cibona VIP – Union Olimpija 115 : 118 – (3 produžetka)

Split CO – Budućnost 89 : 77

Hemofarm – Zadar 85 : 84

Helios – Bosna ASA 73 : 90

Šibenka Dalmare – Zagreb 75 : 76

Široki HT – Crvena zvezda 65 : 80.

Na ljestvici vodi *Hemofarm* s 35 bodova ispred *Zadra* i *Union Olimpije* s po 34 boda, slijede *Crvena zvezda* s 32 boda (i utakmicom manje), koliko ima i *Cibona VIP* te *Partizan* (s utakmicom manje). Od hrvatskih klubova *Zagreb* se nalazi na 12. mjestu s 27 bodova, a slijedi 13. *Šibenka Dalmare* s 26 bodova, dok je *Split CO* predznj 15. s 24 boda.

Ladislav Heka

Maskenbal u hrvatskoj školi i vrtiću

U suorganizaciji Hrvatske osnovne škole i Roditeljske zajednice, u ponedjeljak, 7. veljače, u 15 sati u mjesnoj Gostionici priređuje se pokladni Maskenbal. Osim već tradicionalnih maskara, kratkim programom predstaviti će se plesne skupine

škole koje podučava voditeljica folkloru *Evica Čatić-Kozić*, a neće izostati ni igra na tom-bolu.

Maskenbal u Hrvatskom vrtiću održat će se u utorak, 8. veljače, u prijedodnevnom satima.

S. B.

Napreduje obnova

Kako sam se i osobno uvjerio, dobro napreduje obnova Obrazovnog središta u Vlašićima, na otoku Pagu. Realno je za očekivati, ako će i vremenske prilike biti povoljne, da će se

tehnička predaja zgrade, koja bi trebala „proraditi” početkom svibnja, moći izvršiti koncem veljače ili početkom ožujka.

L. G.

Eötvös József Főiskola 6500 Baja, Szegedi út 2.

Obavještavamo zainteresirane da će i školske godine 2005. – 2006. trajati redovni i izvanredni studij odgajateljskog (za vrtić) i učiteljskog smjera. Rok za prijave je 15. veljače 2005.

Potrebno je ispuniti prijavni list A i B.

Interesirati se može na Nastavnom odjelu:
Baja, Szegedi út 2.

Pedagógiai Fakultás: (79)-524-625.

Pozivnica

Državna udruga šokačkih Hrvata u Santovu srdačno poziva Vas i Vašu obitelj na tradicionalni

POKLADNI BAL

koji će se održati u ponedjeljak, 7. veljače 2005. u 18 sati u Klubu šokačkih Hrvata

Sviraju: Bereški tamburaši

Ulaz slobodan
Organizatori svakog rado čekaju.

Pozivnica

Santovačka Hrvatska samouprava i Roditeljska zajednica Hrvatske osnovne škole srdačno Vas pozivaju na tradicionalnu šokačku zabavu

MARINDANSKI BAL 2005

u subotu, 5. veljače u 19 sati u mjesnu Gostionicu.

Goste zabavljaju:

Tamburaški sastav „Orašje”
(Vršenda)

Tamburaški sastav „Zlatni zvuci”
(Bereg – Sombor)

Ulaznice, po cijeni od 700 Ft, mogu se kupiti u preprodaji u Hrvatskoj školi, ili rezervirati na telefonu 06-79/554-313

HRVATSKA KRONIKA

9. veljače 2005. u 13.05 na I. programu
(Repriza: 11. veljače 2005. u 14.00 na II. programu)

Događaj tjedna u Hrvatskoj
TV-kalendar
Gibanica u Totszerdahelu
Svijećnica na Brdu Sniježne Gospe
Glazbeni blok
Urednik: Ivan Gugan.

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: Ladislav Gujaš, e-mail: guco@croatica.hu. NOVINARI: Stipan Balatinac, tel.: 79/454-614, e-mail: baltinac@croatica.hu., Bernadeta Blažetin, tel.: 93/383-034, e-mail: beta@croatica.hu., Branka Pavić-Blažetin, tel.: 72/435-416, e-mail: branka@croatica.hu., Tímea Horvat, tel.: 94/315-479, e-mail: tih@croatica.hu., dr. Marin Mandić, tel.: 1/364-2805. VANJSKI SURADNICI: Ladislav Heka, Jelka Gregeš, tel.: 73/352-136. LEKTOR: Živko Mandić, tel.: 1/256-0765, e-mail: zsviko@croatica.hu. ADRESE: 8800 Nagykanizsa, Rozgonyi u. 1. Tel./Fax: 93/310-532, e-mail: glasnik@croatica.hu, 1065 Budapest, Nagymező u. 49. Tel./Fax: 1/269-2811, tel.: 1/269-1974, e-mail: croatica@croatica.hu. ZA POŠTANSKE POŠILJKE: 8801 Nagykanizsa, Pf.: 30. i 1396 Budapest, Pf.: 495. OSNIVAČ: Savez Hrvata u Mađarskoj. IZDAVAČ: Croatica Kht. RAVNATELJ: Čaba Horvath. List širi posredstvom Mađarske pošte, na osnovi preplate na žiroračun: CITIBANK Rt. 10800014-30000006-10612032, redakcija Hrvatskoga glasnika i alternativni širitelji. Pretplata na godinu dana iznosi: 4160,-Ft. List pomaže Javna fondacija za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj. Rukopise, fotografije i crteže ne čuvamo i ne vraćamo. TISKARSKA PRIPREMA, TISAK: CROATICA Kht., 1065 Budapest, Nagymező u. 49.

HU ISSN 1215-1270